

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **M.**, narodenej **X.**, bytom **Ž.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 7. apríla 2011, č.k. 24Sd/29/2011-32, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline zo 7. apríla 2011, č.k. 24Sd/29/2011-32 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline uznesením zo 7. apríla 2011, č.k. 24Sd/29/2011-32, zamietol žiadosť navrhovateľky zo 7. marca 2011 o ustanovenie zástupcu z radov advokátov v konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 24. marca 2010 číslo **X.**, ktorým podľa § 70 a § 71 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok.

Súd prvého stupňa rozhodol tak s odôvodnením, že navrhovateľka nespĺňa základnú podmienku uvedenú v § 30 ods. 1 OSP na ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov. V súdom konaní o opravnom prostriedku o dôchodkovú dávku si to nevyžaduje ochrana záujmov navrhovateľky, lebo je schopná jasne a zrozumiteľne uplatňovať svoje práva a navyše ide konanie podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktoré nie je prísne formálnym konaním ako je to v iných druhoch konaní prejednávanych súdmi.

Proti uzneseniu krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie. Namietala, že ochrana jej záujmov vyžaduje ustanovenie zástupcu z radov advokátov lebo je dlhodobo práceneschopná a užívanie liekov negatívne ovplyvňuje pozornosť a koncentráciu. Podania, ktoré boli adresované súdu nevytvádzajú bez ďalšieho o jej schopnosti samostatne a riadne

brániť svoje záujmy na pojednávaní, keďže tieto podania sama nepísala. Žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil a jej žiadosti vyhovel.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP a § 250s OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

Podmienky pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov sú stanovené v § 30 a § 138 ods. 1 OSP. Tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne.

Podľa § 30 ods. 1 OSP účastníkovi, u ktorého sú predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, ustanoví sudca alebo poverený zamestnanec súdu na jeho žiadosť za zástupcu Centrum právnej pomoci alebo advokáta zapísaného do zoznamu podľa osobitného predpisu, ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

Podľa §138 ods. 1 prvá veta OSP na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Podľa § 250a OSP žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.

Podľa § 250l ods. 2 OSP pokiaľ v tejto hlave (tretej) nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že v konaní podľa tretej hlavy piatej časti OSP sa zo zákona nevyžaduje zastúpenie advokátom. Keďže navrhovateľka napriek tomu požiadala o ustanovenie advokáta súdom, krajský súd musí postupovať v súlade s § 30 v spojení s § 138 ods. 1 OSP.

Zo súdneho spisu odvolací súd zistil, že krajský súd dostatočne skúmal u navrhovateľky dôvody zakladajúce nárok na ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 ods. 1 OSP aj podľa § 138 ods. 1 OSP. Zistil jej majetkové, osobné a zárobné pomery a dospel k záveru, že navrhovateľka spĺňa podľa § 138 ods. 1 OSP predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov a tiež že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ak predmetom súdneho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne, ktorým nebolo vyhovené žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok, tak nepochybne potreba ochrany záujmu účastníka v konaní podľa § 30 ods. 1 OSP sa navrhovateľky týka a mohlo by sa bez nej sťažiť uplatnenie ústavnej zásady základného práva na súdnu ochranu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že navrhovateľka spĺňa predpoklady pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 ods. 1 spojení s § 138 OSP, a preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline zrušil ako vecne nesprávne. O žiadosti navrhovateľky zo 7. marca 2011 krajský súd opäť rozhodne s prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 25. októbra 2011

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová